

KOMENTÁŘ TEREZY SPENCEROVÉ: Tak Trump nechal zabít generála Sulejmáního. A co dál?

- CZ24 News | 3. ledna 2020

IRÁK: „Sulejmání nebyl fanatik, měl silnou vazbu na své muže a hlavním zdrojem jeho úspěchů byla mimořádná schopnost využívat chyb svých protivníků,“ podotýká Middle East Eye s tím, že to jsou „kvality, které jeho američtí, izraelští a arabští protivníci často postrádají“.

Americký nálet u bagdádského mezinárodního letiště dnes nad ránem zabil několik velitelů iráckých šíitských Lidových mobilizačních jednotek, ale především generála Kásima Sulejmáního, velitele iráckých jednotek Al Kuds, které mají v rámci Revolučních gard na starosti operace v zahraničí. Žádných zbytečných spekulací netřeba: Bílý dům potvrdil, že byl generál zabit na osobní příkaz Donalda Trumpa, neboť to byl „terorista“, Pentagon znovu postavil USA do role „oběti“, neboť Sulejmání prý plánoval vraždění amerických diplomatů, a tak bylo jeho zabití vlastně „preventivní“, ministr zahraničí Mike Pompeo oznámil, že Iráčané v ulicích už „nadšením tančí radostí“... Ve smyšlenkách šéfa americké diplomacie se Iráčané už nemohou dočkat, až se jejich země znovu stane jedním velkým bojištěm. V reálu ale jen zesilují hlasy po vyhnání Američanů z Iráku a americké ministerstvo zahraničí už evakuuje ze země své občany...

Smysl atentátu, který zcela otevřeně dovádí USA na hranu války s Íránem, již sám Trump až dosud opakovaně vylučoval, zůstává nejasný. Velké a nebezpečné gesto, ale proč? Jisté je jen to, že Washington hraje vabank.

Kdo byl ale Kásim Sulejmání? Narodil se v roce 1955 v provincii Kermán na jihovýchodě Íránu v rodině chudého rolníka, vystudoval střední školu a až do islámské revoluce v roce 1979 pracoval v regionální správě. Po šáhově svržení se přidal k nově založeným islámským Revolučním gardám a během irácko-iránské války v letech 1980 až 1988 (Západ tehdy podporoval Saddáma Husajna a dodával mu i chemické zbraně, které posléze podle konzervativních odhadů zabily přes milion Íránců) to dotáhl na důstojníka a velitele jedné z deseti elitních divizí bránících iránské příhraničí. Velitelem oddílů Al Kuds se stal v roce 1998, s čímž přišlo i povýšení na generála. Dostal za úkol bránit „iránskou revoluci“ před jakýmkoli pokusy o převrat a současně také provádět vojenské nebo i tajné operace mimo hranice Íránu.

USA zařadily jednotky Al Kuds, které podle dnešních odhadů mají ve zbrani asi 20 tisíc mužů, na svůj seznam „teroristických skupin“ v roce 2007. O čtyři roky později Washington uvalil sankce i přímo na Sulejmáního a krátce po něm, v červnu 2011, s osobními sankcemi přišla i Evropská unie. V obou případech se oficiálním důvodem sankcí stala Sulejmáního pomoc syrské vládě proti nástupu Západem podporovaného džihádu.

I v případě Kásima Sulejmáního přitom v posledních letech v západní propagandě fungoval sice osvědčený, ale o to více zavádějící princip, na jehož základě politici i média obvykle ukážou na jednoho člověka a jemu připíší odpovědnost za všechno myslitelné i nemyslitelné zlo. Takový přístup – ať už „dopadl“ na Saddáma Husajna nebo Bašára Asada – umožňuje Západu vytvořit „živoucí“ obraz nepřítele, který má být nositelem nesprávných až zločinných hodnot, a proti němuž se proto snáze mobilizuje.

Není větších pochyb, že generál Sulejmání byl geniální vojenský velitel. Lidé, kteří se s ním měli

možnost setkat, o něm mluvili jako o „inteligentním, až z něj šel strach, ideologicky pevném, o unikátně schopném taktikovi a stratégovi“, konstatuje třeba portál Middle East Eye. Nicméně, bez ohledu na výčet jeho úspěchů, jichž v poslední dekádě dosáhl v Libanonu, Afghánistánu, Iráku, Sýrii a posléze i v Jemenu, je třeba mít na paměti, že nebyl žádnou „one man show“. Ničeho by nedosáhl bez podpory iránského politického systému, který je sice obvykle rozhádaný, ale řídí se přitom jasnými a racionálními prioritami a podle dlouhodobých plánů. A za druhé, „Solejmání nebyl fanatik, měl silnou vazbu na své muže a hlavním zdrojem jeho úspěchů byla mimořádná schopnost využívat chyb jeho protivníků,“ podotýká Middle East Eye s tím, že to jsou „kvality, které jeho američtí, izraelští a arabští protivníci často postrádají“. Jinými slovy, nefalšovaného iránského hrdinu ze Sulejmáního udělali jeho nepřátelé, kteří se – často nevědomky a nedomyšleně – stávali jeho největšími spojenci.

Je logické, že zabití generála Sulejmáního nezůstane bez odezvy. O tom, že Spojené státy čeká krvavá odvěta, mluví jak v Rusku, tak i americká Demokratická strana, lídr libanonského Hizballáhu už konstatoval, že pomsta Američanům je povinností každého bojovníka. Žádní zájemci o členství v nové americké „koalici ochotných“ se také nehlásí, i když lze očekávat, že pochvala z Izraele a od Saúdů nakonec přijde. Ze samotného Teheránu, kde už mimořádně zasedá tamní rada národní bezpečnosti, zní, že generálova vražda je „dalším důkazem americké frustrace a slabosti v regionu“.

Opravdu lze očekávat vlnu protiamerických odvet, nicméně v první řadě se k nim případně uchýlí spíš nestátní „hráči“ typu Hizballáhu a dalších šíitských nebo protiamerických skupin v oblasti. USA sice každý takový útok okamžitě připíše Teheránu, ale skutečná iránská reakce podle všeho nijak uspěchaná nebude. Ale o to bude pro USA nepříjemnější. Pokud nebudou chtít USA proměnit Írán a Irák v další obří krvavou lázeň, s konečnou platností po dnešku ztrácejí na Blízkém východě iniciativu...

Tereza Spencerová